

Da ljudi slave Oca na nebesima

Aleksandar Birviš (njegova propoved iz 1985.)

Tako neka zasvetli vaša svetlost pred ljudima, da vide vaša dobra dela i proslave Oca vašega koji je na nebesima. (Matej 5:16 E.Č.)

Spasitelj govori o svetlosti svojih učenika. Šta je to što svetli u deci Božijoj? To je njihovo učenje. Gospod im je dao posebno življenje. Osobitost hrišćanskog života je u više slojeva. Osnovni sloj (temelj) hrišćanskog života je Gospod Isus Hristos. Ovaj temelj nosi na sebi otkrivenje živoga i jedinoga Boga. Dalja nadgradnja nam je poznata. Nju predstavljaju apostoli, proroci, pastiri i učitelji i svi drugi koji su pripadali i pripadaju crkvi kroz vekove. To je sveukupni duhovni život i služenje onih koji žive tim životom. Sve ove slojeve povezuje Sveti Duh. Zaštitnik nad sveukupnim zdanjem Carstva Božijeg je, takođe, Gospod Isus Hristos Svedržitelj.

Sinovi i kćeri Božije su živo kamenje u takvom zdanju. U sklopu živog kamenja pojavljuje se njihova svetlost. Ljudi ovoga sveta znaju da hrišćanin pripada Hristovom telu i zato sa osobitom pažnjom posmatraju hrišćaninovo ponašanje. Svaki vernik je kao otvorena knjiga. Čitalac je obično naklonjen knjizi koju čita, a kod hrišćana je to drukčije: oni su knjiga koja želi dobro svom čitaocu. Šta svet čita u toj knjizi? Učenje? Bogosluženje? Ustrojstvo? Ne. Svet gleda na ono što je pouzdanije i shvatljivije. To su dobra dela. Ona sačinjavaju prošlost i sadašnjost hrišćanstva i pojedinih hrišćana. Ona određuju budućnost zajednice vernih ljudi i žena, mladića i devojaka, dece i odojčadi.

Dobra dela od Boga

Niko od nas nije izmislio dobra dela. Ona postoje. Ona potiču od Boga i poznata su svim ljudima. Među ljudima, pogotovu među misliocima, različita su poimanja dobra i zla, ali se svuda očekuje da ono što je dobro bude sprovedeno u život, da se dobra zamisao pretvori u dobro delo. Nebeski Otac je učinio da se ovo iščekivanje dobra ne izgubi u ljudima, bez obzira na greh u kome se nalaze.

Ko podstiče hrišćane da čine dobra dela? Naš Spasitelj. Pročitajmo jedan Njegov razgovor sa učenicima:

Ja sam pravi čokot, a moj Otac je vinogradar. Svaku lozu na meni koja ne rađa roda on uklanja, i čisti svaku koja rađa rod da više roda donosi. Vi ste već čisti zbog reči koju sam vam govorio. Ostanite u meni i ja ću ostati u vama. Kao što loza ne može da donosi rod sama od sebe ako ne oстане na čokotu tako ne možete ni vi, ako ne ostanete u meni. Ja sam čokot, vi ste loze. Ko ostaje u meni, i ja u njemu. taj donosi mnogo roda, jer bez mene ne možete ništa činiti. Ako ko ne ostaje u meni, toga izbacuju kao lozu i suši se, nju skupljaju, bacaju u vatru i spaljuju. Ako ostanete u meni i moje reči ostanu u vama, ištite što god hoćete, i biće vam. Time se proslavio moj Otac, da donosite mnogo roda i da budete moji učenici. (Jn. 15:1-8)

Podsticaj na donošenje rodova je u stvari podstrek na dobra dela. Spasitelj žarko želi da Njegovi sledbenici čine dobra dela. Ova dela treba da se umnožavaju na način kako je Gospod predvideo. Hristos je primer dobrih dela. Apostoli ga opisuju kao dobročinitelja sa kojim se ništa ne može uporediti. Tako apostol Petar predstavlja Kornelijevim prijateljima: „Isusa iz Nazareta, kako ga je Bog pomazao Duhom Svetim i silom. On je prošao čineći dobra i lečeći sve koje je đavo savladao, jer je Bog bio s njim.“ (Dela 10:38).

Hrišćansko propovedanje često se zanima za Hristovu žrtvu na krstu. Međutim, Hristova žrtva je često predmet bogoslovskih rasprava. Nije to nikakav greh, ali ne smemo ispustiti iz vida da je Spasiteljeva žrtva dobro delo Božije. Nebeski Otac je svog Sina darovao svemu svetu. Hrišćani vrlo mnogo dobijaju prihvatanjem žrtve na Golgoti. Ipak, taj dobitak ne sme da ih zaslepi te da zapostave Darodavca i Njegovo delo. Otac je darovao svog jedinorođenog Sina. Otac je učinio vrhunsko dobro delo dajući nam Hrista koji je uzor svih dobrih dela.

Dobra dela za Boga

Sin Božiji nam je objasnio šta su dobra dela. Razmotrimo poznati nam susret Gospoda Isusa i bogatog mladića:

I gle, jedan mu pristupi i reče: učitelju, kakvo dobro da učinim da imam život večni? A on mu reče: što me pitaš za dobro? Jedan je dobar; ako pak hoćeš da uđeš u život, drži zapovesti. Reče mu: koje? A Isus reče: „Ne ubij, ne čini preljube, ne kradi, ne svedoči lažno, poštuj oca i majku, i ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe.“ Reče mu mladić: sve sam to držao; šta mi još nedostaje? Reče mu Isus: ako želiš da budeš savršen, idi, prodaj svoje imanje i daj siromašnima, i imaćeš blago na nebu, i hajde za mnom. A mladić čuvši ovu reč ode ožalošćen; jer je imao mnoga imanja. A Isus reče svojim učenicima: zaista vam kažem da će bogataš teško ući u carstvo nebesko. I opet vam kažem, lakše je kamili da prođe kroz iglene uši, nego da bogataš uđe u carstvo Božije. A učenici čuvši uplašise se jako i rekoše: ko onda može da se spase? Isus ih pogleda i reče im: ljudima je ovo nemoguće, ali je Bogu sve moguće. Tada odgovori Petar i reče mu: eto, mi smo ostavili sve i pošli za tobom; šta ćemo dobiti? A Isus im reče: zaista vam kažem da ćete vi, koji pođoste za mnom, u novome svetu, kada Sin čovečiji sedne na presto slave svoje, i sami sesti na dvanaest prestola i suditi nad dvanaest plemena Izrailjevih. I svaki koji ostavi kuće, ili braću, ili sestre, ili oca, ili majku, ili ženu, ili decu, ili njive radi moga imena, primiće stostruko i naslediće život večni. Ali će mnogi prvi biti poslednji i poslednji prvi. (Mt. 19:16-30)

U opisanom događaju se jasno provlači jedna misao: dobro delo je povezano sa odricanjem. Valja žrtvovati, dati Bogu ono do čega nam je stalo. Život pruža mnogo. Svet nije siromašan zato što nema ono što hoće, nego zato što hoće ono što nema. Zlo nije ni u bogatstvu, ni u porodici, ni u rodbini. Zlo je u čoveku koji Boga stavlja iza drugih vrednosti. Ako činiš dobro, to nije zato što biraš između korisnog i štetnog ili između prijatnog i neprijatnog, nego je to zato što Boga voliš ispred svega ostalog i što znaš da se dobrim delima ugađa Gospodu.

Dobra dela će biti odlučujuće merilo na Hristovom sudu. On nam objašnjava koja će se dela smatrati kao dobra:

A kada dođe Sin čovečiji u svojoj slavi i svi anđeli s njime, onda će sesti na presto slave svoje; i biće okupljeni pred njim svi narodi, i on će ih odvojiti jedne od drugih, kao što pastir odvaja ovce od jaraca, i postaviće ovce sebi s desne strane a jarce s leve. Tada će reći car onima s desne strane: hodite, blagosloveni Oca moga, nasledite carstvo koje vam je pripremljeno od postanka sveta. Jer ogladneh i dadoste mi da jedem, ožedneh i napojiste me, stranac bejah i ugostiste me, go bejah i obukoste me, razboleh se i posetiste me, u tamnici bejah i dođoste k meni. Tada će mu odgovoriti pravednici i reći: Gospode, kada te videsmo gladna i nahranismo, ili žedna i napojismo? Kada te videsmo kao stranca i ugostismo, ili gola i odenusmo? Kada te videsmo bolesna ili u tamnici i dođosmo tebi? A car će im odgovoriti i reći: zaista vam kažem, u koliko učiniste jednom od ove moje najmanje braće, meni učiniste. (Mt. 25,31-40)

Spasitelj ovde govori bez uvijanja: dobra dela su sasvim obična dela učinjena onima kojima je potrebno učiniti tako nešto. Upravo u takvim delima hrišćanstvo je potrebno svetu, jer svet nikada neće biti bez pomoći.

Ne tako davno, jedan čovek me je prilično oštro napao zato što njegov mezinac (sin) svoje životne odluke donosi u skladu sa Svetim pismom, a ne sa voljom (inače bezbožnih) roditelja. Ipak, nešto je morao da prizna: „Stvarno“, rekao je, „to vaše društvo ne može da propadne. Vi se mnogo dobro ispomažete.“ Obradovalo me je kad sam video da i protivnici Evandjelja moraju da uzmaknu pred dokazima, a ti dokazi su dobra dela.

Dobra dela po Bogu

Razume se, hrišćani razgovaraju o istinitim dobrim delima. Spasitelj naređuje: „A ti kada činiš milostinju, neka ne zna tvoja leva ruka šta čini desna“ (Mt. 6:3). Ta nepohvaljena i nepoznata dela nose u sebi nešto što svet ne može činiti – dela pokajnička.

Jovan Krstitelj, prethodnik našeg Spasitelja, govorio je: „*Donesite dakle rod dostojan pokajanja...*“ (Mt. 3:8). Prava dobra dela donosi čovek koji je doživeo pravo pokajanje. Bez tog iskustva život je površan. Namere i dela mogu biti plemeniti, ali podstrek dolazi zbog ljubavi prema sebi ili iz straha za sebe. (Tako su nastale mnoge zadužbine u nekadašnjim vremenima). Čovek sebe stavlja u središte, a drugi čovek mu nije bližnji, nego samo predmet na kome se pokazuje nečija lična i sebična dobrota.

Pokajani čovek čini nešto drugo. On stavlja Boga u središte, a bližnjega vidi kao sastradalnika, kao davljenika sa kojim se zajedno davi, ali je u prilici da mu pruži ruku, jer je i sam prihvatio moćnu desnicu svog Izbavitelja.

Dela Hristova ovako posmatrana, istinska dobra dela, su dela što ih Hristos čini u hrišćanima i posredstvom hrišćana. Za verne je pisano da će biti „*ispunjeni plodom pravednosti, koji se Hristom stiće, na slavu i hvalu Božiju.*“ (Fil. 1:11) Kako ovo shvatamo? Verujemo da svako dobro ima svoj začetak u Gospodu. Ukoliko je čovek poslušniji Svetom Duhu, utoliko su mu jasniji zadaci što ih Bog stavlja pred svoje izabrane. Čovek hoće ono

što hoće Bog i deluje prema tom nalogu. Tako je i pisano: „*Jer Bog je taj što čini u vama da želite i da delate da mu budete po volji.*“ (Fil. 2:13)

Dela ljubavi

Dobra dela su proizvod ljubavi. To je nesporno. Trebalo bi da bude i poučno saznanje da čovek Božiji nije savršen i često mu se dešava da zapadne u raznolike utučenosti. Onda se pita: Ima li smisla sve dobro što sam ga činio? Nije li bolje da se manje brinem o svojim bližnjima? Bog je slavan i bez mene? Vidi li On sve što im se dešava?

Ovakva i slična pitanja pokazuju da su neka oduševljenja splasla, a čovek misli da ga je Bog zaboravio. Nema potrebe za tako sumornim mislima. Bog ostaje isti, Gospod se ne menja, bez obzira šta se zbiva sa našim raspoloženjima. To znači da će blagoslovi ponovo doći: „*Jer Bog nije nepravedan pa da zaboravi vaše delo i ljubav koju ste pokazali prema njegovom imenu na taj način što ste poslužili svetima i što im i sada služite.*“ (Jev. 6:10)

Prevedeno na jezik ove propovedi: „Ne obazirite se na utučenost nego ljubite. Učinite neke obične stvari: Očešljajte kakvu bolesnu staricu, posetite nekog bolesnika, operite nekog nepokretnog. Prevedite preko ulice neko dete ili slepog čoveka. Naravno, neka sve to bude za ime Hristovo. Vaša će utučenost nestati.“

Dobra dela su lek. Ona se ne ograničavaju na nekoliko manjih poslova ili na kakvo veliko delo. Mnogo više, celokupni hrišćanski život pod zaštitom čudesnog i čudotvornog imena Hristovog je jedno dobro delo. Kao što savetuje Sveto pismo: „*I sve što god činite rečju ili delom, sve činite u ime Gospoda Isusa, zahvaljujući Bogu kroz njega.*“ (Kol. 3:17)

Dela su sveobuhvatna. Sve se može uputiti na dobro. Sve! Jer Svevišnji ne trpi ograničenja. Uz Božiju pomoć otpadaju mnoge nedoumice i opterećenja čim hrišćanska ljubav počne da deluje. Istovremeno sav duhovni život postaje bogatiji i stvarniji.

„... Jer bez mene ne možete činiti ništa“

Mnogo bi još imalo da se govori o dobrim delima. To obuhvata sav hrišćanski život i valja da traje tokom celog života. Dobrim ulaganjem dobrih dela hrišćanin može učiniti da njegovo delo živi i posle njega. Svim tim se najjasnije objavljuje slava Božija. Štaviše, ni oni koji nisu odani Bogu ne mogu ostati ravnodušni prema dobrim delima Hristovih sledbenika. I oni Mu se moraju pokloniti.

Ne zaboravimo da dobra dela mogu činiti samo oni koji žive u prisnoj zajednici sa Spasiteljem. Čitali smo kako je On rekao:

Ostanite u meni i ja ću ostati u vama. Kao što loza ne može da donosi rod sama od sebe ako ne ostane na čokotu tako ne možete ni vi, ako ne ostanete u meni. Ja sam čokot, vi ste loze. Ko ostaje u meni, i ja u njemu. taj donosi mnogo roda, jer bez mene ne možete ništa činiti. (Jn. 15:45)

Brate, sestro, prijatelju Hristov, sve čeka na tvoju svetlost, na tvoja dobra dela. Neka zasvetli videlo, neka se pokažu dela.

Pitanja za razmišljanje i razgovor o propovedi:

1. S čime obično povezujemo pojam „učeništvo“?
2. Na šta je ukazala propoved, šta je osnovno obeležje učenitva?
3. Prema jednom od tekstova iz propovedi (Jovan 15:8) na koji način Hristovi učenici proslavljaju Boga?
4. Zašto Isus za spasenje očekuje od ljudi veru, a kao merilo kod večnog suda određuje dela? Da li je to dvoje u suprotnosti i na koji način su vera i dela međusobno povezani?
5. U kakvom odnosu je Hristos prema našim delima?
6. Kako naša dela utiču na nas, a kako na Božije carstvo?